

NESPREJEMLJIVE METODE

Slovenska javnost na Tržaškem in sploh v zamejstvu je te dni z mešanimi občutki prebirala pisanje dnevnega tiska o poteku zadnje seje tržaškega pokrajinskega sveta, (22. aprila), ki je razpravljala o vprašanju pravice slovenskih svetovalcev do rabe materinega jezika v izvoljenih telesih. Kot znano, si predsednik pokrajine Zanetti in njegovi strankini tovariši na vse kriplje prizadevajo, da bi ohranili pri življenju svoj manjšinski demokristjanski odbor in si kot spretni ter rutinirani mojstri v »opravljanju oblasti« izmišljajo najrazličnejše formule, le da bi rešili potapljačo se barko. Zato sklicujejo sestanke in seje, na katerih predstavniki svetovalskih skupin največkrat dolgovozno razlagajo svoja stališča; demokristjani pa obupno iščejo tisto formulo, ki bi jim omogočala, da bi še dalje ostali na sedežu, čeprav bi moral odbor v rednih razmerah že zdavnaj odstopiti, saj ga skoraj nihče od nekdanjih zaveznikov ne podpira več.

Ena izmed »mojstrovina«, ki je značilna za sedanji italijanski politični razred, pa je prišla na dan prav na zadnji seji tržaškega pokrajinskega sveta. Predstavniki svetovalskih skupin ustavnega loka so namreč vesdarle našli kompromisno rešitev spornih vprašanj, kar naj bi preprečilo odstop pokrajinskega odbora. Odprto je ostalo le vprašanje rabe slovenskega jezika, katere

(dalje na 3. strani)

Sonnenfeldtova doktrina o svetovnem ravnovesju

V okviru svetovnega ravnovesja sil se dalje razvija obsežna polemika o takoimenovani Sonnenfeldtovi doktrini, kot je svojčas ob razglasitvi vzbudila veliko hrupa doktrina Brežnjeva o omejeni suverenosti socialističnih držav.

Glasilo romunske komunistične stranke »Scinteia« omenja Sonnenfeldtovo doktrino v zvezi z odnosi med evropskimi komunističnimi strankami, ki se že dolgo pripravljajo na svoj vrhunski sestanek. Odlagajo ga zaradi spora med sovjetskim pojmovanjem socialističnega internacionalizma, katerega vodstvo naj ima Moskva, in zahtevami takoimenovanih avtonomističnih komunističnih strank, za katere veljajo romunska, jugoslovanska, italijanska, francoska in japonska.

»Scinteia« poudarja pravico vsake komunistične stranke do lastne poti v socializmu, spominjajoč, da delo komunističnih strank ni enako niti v dveh sosednjih državah. Ni dovoljeno podcenjevati ali zanikati — dodaja glasilo romunskih komunistov — nacionalizma, ki postaja vedno bolj važen v naši dobi, ko vstajajo številne nove države izpod ruševin kolonializma.

Sonnenfeldtova doktrina — pravijo politični komentatorji — dejansko pomeni vrnitev k ameriško-sovjetskemu sporazumu ob koncu druge svetovne vojne v Jalti. Sporazum določa, da spada Vzhodna Evropa

pod sovjetsko, Zahodna Evropa pa pod ameriško vplivno območje.

Za Jugoslavijo je veljal takoimenovani dogovor »fifty-fifty«, kar pomeni enak vpliv Združenih držav in Sovjetske zveze. Vrnitev k Jalti bi pomenila, da Združene države ne bodo spodbujale gibanj za neodvisnost v Vzhodni Evropi, medtem ko Sovjetska zveza ne bo spravljalala komunističnih strank na oblast v Zahodni Evropi.

O Sonnenfeldtovi doktrini se je pričelo govoriti lani decembra, ko sta imela zunanji minister Kissinger in njegov pomočnik Sonnenfeldt v Londonu posvet z ameriški veleposlaniki iz vse Evrope in sta jim obrazložila nove smernice ameriške zunanje politike.

Po časopisnih poročilih, všteti ameriške liste, je Sonnenfeldt orisal položaj v vzhodni Evropi takole: »V vzhodni Evropi je daleč najpomembnejša združevalna moč prisotnost sovjetskih oboroženih sil. Razvila se ni nobena samostojnega življenja sposobna in organizirana struktura. Nesposobnost Sovjetov, da bi v Vzhodni Evropi zagotovili sodelovanje in zvestobo, povzroča zgodovinsko vrzel, saj je vzhodna Evropa v dosegu in območju njihovega naravnega vpliva. Dvakrat tragično je, da se Sovjetski zvezi na tem območju, za katero je življenjsko zainteresirana in je zanjo življenjsko pomembno, ni posrečilo zasaditi interesnih korenin, ki bi segale čez robove gole moči. Naša politika — dodaja Sonnenfeldt — se mora truditi, da bi se stvari razvijale tako, da bo postala povezava med vzhodnimi Evropejci in Sovjetsko zvezo organska.«

V zameno za to ameriško koncesijo, bi Sovjetska zveza morala pustiti pri miru sedanje demokratične režime v zahodni Evropi. Po navedenih poročilih je Kissinger v Londonu izjavil naslednje: »Rast levičarskih političnih sil grozi s tem, da bo minirala varnostne odnose in obrambno politiko Atlantske zveze. Ta rast bo prizadela tudi odnose med zahodno Evropo in Združenimi državami. V Italiji, v Španiji in na Portugalskem ter nemara celo v Franciji smo pričča naraščajočega vpliva komunističnih strank ter se zdaj soočamo z vprašanjem, kaj je treba napraviti.«

»Vsaj eno je jasno — nadaljuje Kissinger — prevlada komunističnih strank na Zahodu je nesporejmljiva. To ni povezano z razumnostjo teh partij ter tudi ne z mero

Egidij Vršaj

(dalje na 3. strani)

Kitajci konkurirajo Sovjetom na Bližnjem vzhodu

Za ravnovesje sil na Bližnjem vzhodu postaja zanimivo dejstvo, da se v tem delu sveta vedno bolj pojavljajo v konkurenci s Sovjetsko zvezo Kitajci.

Pretekli teden sta Egipt in Kitajska podpisala protokol o vojaškem sporazumu. To se je zgodilo pet tednov potem, ko je Egipt enostransko preklical pogodbe o sodelovanju in prijateljstvu s Sovjetsko zvezo. Egipčevsko-kitajski sporazum so podpisali v Pekingu. Načelnik egipčevskega odposlanstva Mubarak je povedal, da mu je sam predsednik Maocetung zagotovil, da bo Kitajska nudila Egiptu vso možno pomoč. Dodal je, da so se sporazumeli o vseh vojaških, gospodarskih in trgovinskih vprašanjih, ki so bila na delovnem sporedu. Trgovinski protokol med obema državama bodo ver-

jetno podpisali prihodnji mesec, ko bo dopotoval na obisk v Kairo kitajski trgovinski minister.

Ob koncu kitajsko-egipčevskih pogovorov je bil v Pekingu sprejem, na katerem so predstavniki obeh držav poudarili veliko zadovoljstvo nad doseženim sporazumom. Diplomati Sovjetske zveze in drugih šestih vzhodnoevropskih držav niso hoteli priti na slovesno kosilo, katero je priredil kitajski ministrski predsednik Hua Kuo Feng.

Poleg vojaške pomoči iščejo Egipčani po vsem svetu gospodarsko pomoč. Po oktobrski voni 1973 so se njihovi dolgovi v tujini zelo povečali ter znašajo zdaj že okrog 14 milijard dolarjev. Od tega odpade polovica

(Dalje na 8. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 2. maja, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.15 Poročila. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Glasba M. Ravela. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Kukavičji Mihec«. Napisal Pavle Zidar. Dramatizirala Marjana Prepeluh. Drugi del. Režija: Ljiljana Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Jean-Luc Ponty s svojim ansamblom. 16.00 »Posvetni trio«. Napisal G. Kópány, Prevedla Desa Kraševc. RO. 16.40 Opretna fantazija. 17.30 Sport in glasba. 18.30 Nedeljski koncert. 19.15 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.25 Glasba za lahko noč.

: : PONEDELJEK, 3. maja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za srednje šole): »Naravni parki v naši deželi«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za srednje šole - ponovitev). 18.50 Scenska in baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Sportna tribuna. 20.30 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Basist Dragiša Ognjanovič in pianistka Gita Mally izvajata samospeve Emila Adamiča, Slavka Osterca, Marika Tajčevića in Milana Sachsa. - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 4. maja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Orkester »Bach« iz Hamburga. 18.55 Trieste Jazz Ensemble. 19.10 Milko Bambič, 3. oddaja. 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 L. Janček: Kätja Kabanová, opera. 22.10 Glasba za lahko noč.

: : SREDA, 5. maja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol): »Spoznavajmo človeka in naravo: klasje zori«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.15 »La piccola orchestra giuliana«. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Western-pop-folk. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. 21.45 Glasba za lahko noč.

: : ČETRTEK, 6. maja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Nove plošče resne glasbe (Ada Markon). 19.10 Človek pred rojstvom (Vito Sinopoli). 19.25 »Pisani balončki« (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport. 20.35 »Nevesta iz Messine«. Tragedija. F. Schiller, prevedel Franc Jenza. R.O. Režija: Balbina Baranovič Battelino. 22.35 Glasba za lahko noč.

: : PETEK, 7. maja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol): »Ustvarjali so pri nas: Narte Velikonja«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Pianist Tullio Zaghet. 19.10 Aleksij Pregarc: »Grenke počitnice«. 19.25 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. 21.30 Glasba za lahko noč.

: : SOBOTA, 8. maja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Romantična simfonična glasba. 19.10 Kulturni spomeniki naše dežele: »Kraljeve slike v župni cerkvi na Pesku«. 19.40 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Matura«. Enojevanika, napisal Dante Cuttin, prevedla Marija Petaros. Režija: Stana Kopitar. 21.20 Ritmični orkester RAI. 21.30 Vaše popevke. 22.20 Glasba za lahko noč.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

SKOZI DALJNOGLED

Nihče ni proti učenim duhovnikom

Bogve, da ne iščemo polemik z nikomer in zato tudi ne s »Katoliškim« glasom, ker smo pač prepričani o pravilnosti idejnega pluralizma. Tu pa tam pa nas »Katoliški glas« sam prisilil, da se oglasimo.

Tako se je nedavno, v 10. številki spotaknil ob člančič v naši rubriki »Skozi daljnogled«, kjer smo malo ošvrknili manj mnogih slovenskih duhovnikov, da se kitijo z raznimi naslovi. dr., monsignor itd. Najbrž je vsak normalen bravec brez težave razumel, da je bil namen tiste notice samo ta, da opozori na ta že kar malo smešni pojav in spomni naše duhovnike na čednost, ki se ji pravi ponižnost. Vsako nedeljo slišimo pred oltarjem toliko opominjanja na račun laikov, da si pač lahko tudi laiki enkrat dovolimo, da v koncilskem duhu opozorimo naše duhovnike na kako napako. Samo tako bomo pomagali drugi drugim, da bomo vsi postajali boljši.

Toda v uredništvu »Katoliškega glasa« so to očitno čisto drugače razumeli. Po stari navadi vseh nestvarnih polemikarjev so avtorja naše notice skušali takoj proglasiti za ignoranta ali obrekovavca, češ: »Kdor je članek napisal, ne pozna ali noče poznati naše preteklosti in sedanjosti na Primorskem...«. Seveda ne, avtor ni nikoli ničesar prebral in nikoli slišal nobenega predavanja o »naši preteklosti na Primorskem« in ves čas trdovratno meži, da bi ne videl sedanjosti. Zato tudi ne vidi duhovnikov, ki učijo na slovenskih šolah. »Če ne ve, naj se pouči. Če ve, zakaj ne molči, da ne bi pričeval o svoji zlonamernosti?« — strogo uperja »Katoliški glas« svoj prst v našega avtorja. O njegovi zlonamernosti kajpada ne more biti dvoma.

»Jeli kaj hudega, če ima tudi duhovnik univerzitetno izobrazbo, če ima enako izobrazbo kot toliko drugih slovenskih intelektualcev?« rezko nada'ljuje »Katoliški glas«. Seveda ni, in jasno je tudi, da tega nismo nikjer zapisali. Kot rečeno, smo se ponorčevali iz manjše kitenja z naslovi, ki spominja na slovitost sovjetske manjše kitenja s kolajnami, ne pa iz izobrazbe kot take, ki pa tem lažje shaja brez naslovov, čim resničnejša in globlja je. Primere, da je to res, smo navedli že v prvem članku, zato jih ne bomo ponavljali — lahko bi jih kvečjemu še veliko dodali — čeprav je »Katoliški glas« tudi to narobe razumel, kot dokazuje s svojim odgovorom. »Katoliški glas« žal ne pove, kakšna univerzitetna izobrazba oziroma stroka se skriva za temi številnimi duhovniškimi doktorski naslovi. Verjetno teološka. Tudi mi bi bili več kot veseli, da imamo toliko teologov, če bi namreč res imeli tudi — teologijo. Toda pri pridigah v cerkvah slišimo polno moralnih in drugih nauk in opominov, kaj naj kristjan stori in česar naj ne stori, a prav malo teologije, čeprav bi tudi današnje kristjane resnično zanimalo, kaj pravi sodobna teologija npr. o posmrtnem življenju, o vstajenju od mrtvih, o hudem duhu, o angelih, o bistvu božjem, o učlovečenju Sinu božjega, o Kristusovem božanstvu, o dokazih za bivanje božje, o zgodovinski Kristusa, o bistvu in pomenu krsta, itd., o čemer nekrščanske in brezverske ideologije vsak dan zasipavajo kristjana z dvomi in zasmejujejo njegovo vero. Toda naši številni doktorji teologije le neradi odgovarjajo na te napade in se rajši elegantno rešujejo v korner, kot

se temu pravi, s tem, da pridigajo o moralnih dolžnostih kristjana, kar je seveda hvaležen in neizčrpen argument, ni pa tisto, kar bi sodoben kristjan res rad slišal od svojih duhovnikov. Kdor bo trden v veri, bo tudi živel kot kristjan in ga ne bo treba toliko opominjati. Če bi vsak naš dr. teol. (zakaj vendar ne pristavijo svojim doktorskim naslovom tudi ta »teol.«, ali jim je morda nerodno?) napisal in objavil vsaj svojo doktorsko tezo, bi morala slovenska teologija cveteti, tako pa je takorekoč skoro ni in tudi edini pomembnejši slovenski katoliški filozof — France Veber — je bil, kot znano, laik.

In končno tisto poudarjanje »primorskih duhovnikov« v »Katoliškem glasu«? Naša notica se je nanašala na slovenske duhovnike na splošno in ne samo na primorske. To neprestano naglašanje »primorstva« diši po provincializmu. Spominja nas na znano zatohlo nemško provincialno »koroštvo«. Kaj bi rekli tu pri nas, če bi ljudje v Sloveniji neprestano poudarjali eni svoje »kranjstvo«, drugi svoje »štajerstvo«, tretji svoje »prekmurstvo« itd. To »primorskovanje« ne more biti nič drugega kakor duhovna zarez, ki jo je pustila več kot dvajsetletna fašistična oblast na mnogih naših ljudeh, morda ne da bi se tega zavedali. Medtem ko je Slovenija živela vsaj v relativni svobodi in se duhovno in kulturno razvijala — kakor se je npr. v času med obema svetovnjima vojnama razmahnila slovenska kultura ob opori šol, tiska, univerze, akademije znanosti in umetnosti itd. — je vladalo na Primorskem prisilno mrtvilo in nastopil je zastoj. Ali je v tej razliki kulturne ravni, ki je še po 30 letih občutna, vir tega slovitega primorstva, s katerim se mnogi tako ponašajo? Ali v tej različnosti bližnje zgodovine, da so bili namreč Primorci pod oblastjo Ita-

(Dalje na 8. strani)

Pomembno srečanje v Vidmu

V sredo, 28. t.m., so se v Vidmu sestali predstavniki Furlanskega gibanja, Slovenske skupnosti in Tridentinsko-tirolske ljudske stranke. Predstavniki slednje so zastopali tudi Južnotirolsko ljudsko stranko. Na sestanku v Vidmu so predstavniki manjšinskih in avtonomističnih političnih organizacij proučili trenutni politični položaj v državi in zlasti možnosti volilnih povezav ter si izmenjali izkušnja v pričakovanju skorajšnjega razpusta parlamenta in razpisa predčasnih parlamentarnih volitev.

Udeleženci videmskega sestanka so izrazili prepričanje, da so politične organizacije etničnih manjšin in avtonomistična gibanja glede na sedanji razkroj in krizo civilnih, moralnih in političnih vrednot neprecenljiv dejavnik pri ohranjanju najvišjih idealov in čustvovanju ljudstva.

Ugotovili so hkrati, da so italijanske vseh državne stranke v bistvu neobčutljive za probleme etničnih manjšin in vprašanja avtonomije. Sklenili so, da bodo v kratkem dali pobudo za srečanje predstavnikov političnih organizacij etničnih manjšin in avtonomističnih organizacij vseh obalpskih dežel v državi.

Sonnenfeldtova doktrina o svetovnem ravnovesju

(nadaljevanje s 1. strani)

njihove neodvisnosti od Sovjetske zveze. Teško si je namreč predstavljati, da bi katera izmed komunističnih strank, ko bi prevzela nadzorstvo nad kako zahodno vlado, dopustila nadaljnji razvoj demokratičnega procesa ter se soočila z možnostjo, da tudi njo samo pozneje vržejo z oblasti.«

»Lahko imamo — nadljuje Kissinger — plodne odnose s Titovo Jugoslavijo ter smo pripravljani izboljševati odnose s takšno vlado. Čisto nekaj drugega pa bi pomenilo imeti titoistično Italijo v Atlantski zvezi, ne da bi se temeljito spremenila bodisi sama zveza, bodisi odnosi Združenih držav do zveze. Znotraj atlantskih držav ne moremo podpirati dialoga s komunisti.«

Glede Jugoslavije sta Kissinger in Sonnenfeldt tudi zagotovila, da bodo Združene države do nje nadaljevali politiko iz prvih povojnih let, to je politiko podpiranja pri-

zadevanj Jugoslavije, da ostane neodvisna od Sovjetske zveze.

Razumljivo je, da se v Italiji zdaj veliko piše o Sonnenfeldtovi doktrini, ker je vedno bolj verjetno, da bodo predčasne parlamentarne volitve že 20. ali 27. junija.

—o—

Nedeljske volitve na Portugalskem so proti pričakovanju oslabile za nekaj odstotkov Soaresovo socialistično, okrepile pa za dva odstotka komunistično (14 odst.) stranko in sredinske ter desne stranke. Socialisti pa so še vedno najmočnejša stranka.

NESPREJEMLJIVE METODE

(nadaljevanje s 1. strani)

ga ureditev je vztrajno zahtevala zlasti Slovenska skupnost. Njen predstavnik ter svetovalci KPI in PSI so bili že svoj čas predložili v odobritev resolucije, v kateri je rečeno, da je treba problem rabe slovenskega jezika urediti s spremembo ali z izpopolnitvijo pravilnika pokrajinskega sveta, čemur pa se upirajo ostale skupine z demokristjani na čelu. Na seji pa se je izkazalo, da se je fronta Slovenska skupnost, KPI in PSI dejansko razbila, kajti zadnji dve stranki sta glasovali tudi za resolucijo, ki so jo predložili demokristjani, socialdemokrati, republikanci in liberalci. Ta resolucija pa dejansko priznava, kot pravilno ugotavlja uradna izjava tržaškega tajništva Slovenske skupnosti — rimski vladi pristojnost,

da sklepa tudi o spremembah notranjega pravilnika tržaškega pokrajinskega sveta. Zakaj in čemu ta sprememba pri KPI in PSI? Samo zato, da so se demokristjani in ostali vzdržali pri glasovanju o prvi resoluciji? Naj bo odgovor kakršenkoli, celotna zadeva močno diši po mešetarjenju in barantanju, kar je glede na naravo problema, ki je bil v razpravi, nesprejemljivo.

Politično še najbolj klavrn pa se nam zdi sklep že omenjenih svetovalskih skupin o nekakšnem »romanju« v Rim, kjer naj bi pri tamkajšnji vladi iskali pravico do uporabe slovenskega jezika v krajevnih upravah. Ali jim ni znan neuspeh zadnjega »romanja« odposlanstva tržaškega občinskega odbora, zaradi česar so se komunisti do pred dnevi povsem upravičeno brili iz »romarjev« norce? Kakšen smisel ima poleg tega nastop pri vladi, če je ta že mrlič?

Ali se bodo morda »romarji« pogovarjali o najnovejši teoriji tržaške Krščanske demokracije, po kateri »Trst ni dvojezično, marveč italijansko mesto, v katerem živi slovenska manjšina, ki jo je treba zaščiti?« Ne moremo se braniti vtisa, da je treba prav v zgornji teoriji — najnovejšem izumu tržaških demokristjanskih veleumov — poiskati razlago za vsekakor nenavaden potek zadnje seje pokrajinskega sveta v Trstu. Ta teorija pa verjetno ni ničesar drugega kot pretveza, da se reševanje slovenskih problemov odloži na nedoločen čas, da se torej nič konkretnega ne naredi. Tega pa slovenska manjšina, pa naj bo politično in strankarsko kakorkoli opredeljena, ne more in ne bo sprejela.

—o—

Maja izide knjiga

MORJE, RIBE, ASFALT

tržaških avtor

Irene Žerjal in
Marije Mislej

—o—

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV
Trst - Ulica Donizetti 3.I

vabi v ponedeljek, 3. maja, ob 20.15 na predstavitev nove knjige tržaškega pisatelja Milana Lipovca »LESENO JADRO«.

Večer bo v dvorani Slovenske prosvete in se ga bo udeležil tudi avtor, ki bo rad podpisoval knjige udeležencem večera.

ZANIMIVI DOKUMENTI

»Delo« je prineslo preteklo soboto nekaj zanimivih, doslej še neobjavljenih dokumentov iz časa osvobodilne vojne: med drugim dve pismi, ki so ju pisali katoličani v OF škofu Rožmanu. Pismi je hranil v svojem zasebnem arhivu Jože Dolenc. Važno bi bilo tudi zvedeti, kje so pisma in drugi dokumenti, ki so si jih izmenjavali voditelji krščanske skupine v OF med seboj oziroma s Kocbekom na Rogu. Kocbekov kurir je bil tedaj baje Jože Brejc (Javoršek). Škoda, če bi bili izgubljeni.

PROSTOR MLADIH

OBISK TAJNIKA FUENS

V soboto je bil redni večer Slovenskega kulturnega kluba v Trstu, posvečen srečanju z glavnim tajnikom Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti Olavom Meinhardtom. V velikonočnem tednu sta se namreč člana kluba Veronika Breclj in Ivo Jevnikar, ki sta nastopala tudi kot člana Mladinske komisije Slovenske skupnosti, udeležila mladinskega seminarja FUENS na Gradiščanskem. Ob svojem potovanju po severni Italiji je Meinhardt sprejel vabilo na srečanje s klubovci. Večer je bil zanimiv, saj sta Veronika in Ivo nekaj povedala o seminarju v Železnem, tajnik sam pa je govoril o delu FUENS, o svoji manjšini (Danci v severni Nemčiji) in je odgovarjal na številna vprašanja. Uspeh večera je zagotovila tudi spretnost prevajalke dr. Ivane Suhadolc.

Srečanje v klubu je sklenilo Meinhardtov obisk pri slovenski manjšini v Trstu. Kot gost Slovenskega kulturnega kluba in Slovenske skupnosti si je namreč v petek in soboto ogledal vrsto slovenskih ustanov in je prišel v stik s številnimi predstavniki našega kulturnega in političnega življenja. Tako je obiskal nekaj slovenskih šol, Primorski dnevnik, radijsko postajo, slovensko gledališče oziroma Kulturni dom, knjigarno,

nekaj prosvetnih domov in drugo. Ob ogledu tržaške okolice je obiskal Rižarno in spomenik na bazoviški gmajni opazoval razlastitve v dolinski občini, dvojezično toponomastiko itd.

V soboto je imel omenjeno srečanje v SKK, še prej pa se je sestal z izvršnim odborom deželne Slovenske skupnosti. V nedeljo je zapustil Trst in obiskal Gorico ter Števerjan, kjer so mu domači pevci zapeli. Ob tej priložnosti je v zahvalnem nagovoru izrazil občudovanje nad žilavim delovanjem slovenske manjšine v Italiji. Ob koncu so ga pospremili še na Trinkov grob v Trčmunu in k nekaterim predstavnikom beneških Slovencev.

IVANA SUHADOLC, s katero smo objavili v velikonočni številki intervju o razmerah na univerzah v ZDA in o ameriški študentovski mladini.

Slovenska skupnost in decentralizacija v Nabrežini

V sredo, 21. aprila, se je sestel v Šempolaju odbor sekcije Slovenske skupnosti v devinsko-nabrežinski občini. Seje se je udeležilo tudi precejšnje število drugih strankin znanov. Predmet razprave je bil novi zakon o upravni decentralizaciji v posameznih občinah, ki ga je pred kratkim izglasoval parlament. Udeleženci sestanka so ugotovili, da osnutek pravilnika, ki ga je pripravila občinska komisija za decentralizacijo, ni v skladu z določili novega državnega zakona.

Prav zaradi tega kakor tudi zato, ker je vprašanje kompleksno ter velike važnosti za občane, so udeleženci poudarili nujnost, da se celotno vprašanje deventralizacije v občini ponovno temeljito prouči. Občinska uprava bi morala zato čimprej sklicati nova vaška posvetovanja, da bodo občani seznanjeni z novimi zakonskimi določili in da bodo prispevali h konkretnemu izoblikovanju decentralizacijskega načrta ter k njegovemu uresničenju.

Odbor Slovenske skupnosti je prepričan, da je treba celotnemu prebivalstvu omogočiti najširše sodelovanje pri upravljanju občine, kar se bo v naših razmerah lahko doseglo le, če bo vsaka vas tako ali drugače zastopana v posameznih organih decentralizacije. Tudi pri razdelitvi občinskega ozemlja na nova okrožja je treba upoštevati tiste realne enote, ki so v naši občini vasi, kakor tudi zgodovinske precedense, na pri-

mer stare občine katastrske občine in župnije, ki nedvomno odražajo resnične interesne sfere prebivalstva devinsko-nabrežinske občine. Odbor je nadalje soglasno sklenil predlagati, naj se sveti okrožij izvolijo neposredno. To pa zato, ker so neposredne volitve najprimernejša in najbolj demokratična oblika ljudskega predstavništva in ker bi sveti okrožij po novem zakonu imeli le v tem primeru tudi sklepčne pristojnosti in ne samo posvetovalnih.

PRVOMAJSKI PRAZNIK V BAZOVICI

Slomškov dom v Bazovici prireja v soboto, 1. maja, 11. prvomajski praznik. Od 10. do 12. ure bodo zabavne mladinske igre, od 13.30 do 16. ure lov na zaklad in od 16. do 19. ure veseli popoldan z ansambli Taimis, Galebi in otroškimi zborom »Slomšek«. Zvečer prosta zabava s Taimsom.

POZORI!

Uslužbenci openskega tramvaja so nas prosili, naj opozorimo Opence in vse druge, da tramvajski listki, ki jih dobijo zjutraj v baru na Opčinah namesto drobiža, niso veljavni kot povratni tramvajski vožni listki, ampak same za enkratno vožnjo, kot bi moralo sicer biti jasno že samo po sebi.

Svečanost poimenovanja boljunske osnovne šole »Fran Venturini«

Doprni kip glasbenika Frana Venturinja, ki ga je izdelal kipar France Gorše, krasi od nedeje 25. aprila dvorišče ob stari stavbi boljunske osnovne šole v središču vasi. Spomenik so odkrili ob slovesnem poimenovanju šole po domačem glasbeniku, katerega se je udeležila množica domačinov in številni gostje, med drugimi trije Venturinijevi sinovi, deželna svetovalca dr. Drago Štoka in Dušan Lovriha, dolinski župan Švab, šolski skrbnik Fidenzi, škofov vikar msgr. Lojze Škerl, jugoslovanski konzul Kante in kipar Gorše.

Učiteljica Vesna Tul se je zahvalila vsem, ki so pripomogli k uspehu pobude. Kip je

blagoslovil boljunski župnik Marij Gerdol, ki je v nagovoru podčrtal pomembnost slovenske šole za sam narodni obstoj. Didaktični ravnatelj Stanko Škrinjar je prikazal življenje in delo Frana Venturinja ter poudaril, naj bo glasbenik in narodni delavec vsem za vzor, šola, ki se imenuje po njem pa stična točka celotne skupnosti in jamstvo za bodočnost. Edvin Švab je naglasil, da je slovenska šola sad protifašističnega odpora in narodnoosvobodilnega boja ter največje jamstvo za utrjevanje enakopravnosti in svobode. Šolski skrbnik Fidenzi je izrazil svoje zadovoljstvo nad poimenovanjem in izjavil, naj šola nadaljuje z zavzetostjo za slovensko besedo in kulturo, katere del so tudi Venturinijeve skladbe. Vojko Slavec, predsednik prosvetnega društva »France Prešeren« je v svojem nagovoru poudaril Venturinijevo zavzetost za domače društvo in za kuturnoprosvetno delo.

Pesnica Marija Mijot je obudila spomine na Venturinijevo delovanje v okviru svetoivanskega prosvetnega društva »Slavko Škamperle«. Slovesnost se je zaključila s skrbno pripravljenim kulturnim sporedom. Nastopili so otroški pevski zbor »Fran Venturini« od Domja, boljunski pevski zbor

(Dalje na 6. strani)

Občni zbor sekcije Slovenske skupnosti za občino Dolina

V soboto, 24. aprila, so se člani in volivci Slovenske skupnosti iz dolinske občine zbrali na občnem zboru, na katerem so pregledali dosedanjo organizacijsko delovanje, razširili vodstveni odbor in s tem tudi formalno potrdili obstoj te krajevne sekcije.

Poročilo o vlogi in dosedanji dejavnosti Slovenske skupnosti tako na ožjem področju občine kakor tudi v širšem pogledu je podal občinski svetovalca Alojz Tul, nakar se je razvila živahna in plodna razprava o najrazličnejših problemih, ki tarejo naše vasi in ljudi od otroških vrtcev, cest in kanalizacije, pa do regulacijskega načrta in javnih prevozov ter problemov kmetijstva. Med razpravo o splošnih političnih problemih je prišla do izraza predvsem zaskrbljenost zaradi zavlačevanja in odlašanja pri reševanju specifičnih problemov Slovencev tudi v luči osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo. Govor je bil tudi o napovedani industrijski coni na Krasu ter o zadevnih vsestranskih posledicah za slovensko narodnostno skupnost v zamejstvu. Mnogi so ugotavljali, kako se naši problemi kljub Osimu ne rešujejo in celo zastrujejo v zaskrbljenem obsegu.

Ob zaključku razprave so prisotni udeleženci izvolili nov odbor, ki bo vodil delovanje sekcije. Vanj so bili izbrani: Boris Gombač, Silvester Metlika, Glavko Petaros, Alojz Tul, Maria Zahar, Ernest Smotlak,

Sergij Mahnič, Jurjevič Zorko ter Danilo Grahonja.

Občni zbor je bil v dvorani srenjske hiše v Gročani ob številni udeležbi zastopnikov iz raznih krajev in vasi v občini.

Osrednje vodstvo stranke so zastopali: Zorko Harej, Aleš Lokar, Drago Štoka.

BCIRB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

S. P. A.

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 300.000.000

VSE BANČNE OPERACIJE IN STORITVE - OBRTNIŠKA POSOJILA E.S.A.
PETLETNA HIPOTEKARNA POSOJILA - NEPREKINJENA BLAGAJNA - VARNOSTNE SKRINJICE
M E N J A L N I C A

BANKA USPOSOBLJENA ZA BLAGOVNO IN DEVIZNO POSLOVANJE S TUJINO
BANCA AGENTE PER IL COMMERCIO DEI CAMBI

TRST - UL. F. FILZI 10 - TEL. 61-446 - TELEX 46264 - BRZOJAVNI NASLOV B A N K R E D

Pisma uredništvu:

ODPRTO PISMO BLEJSKEMU ŽUPNIKU
(POSLANO TUDI »DRUŽINI«)

Kot tržaški Slovenec, čigar jezik so v tržaški stolnici (kjer je bil desetletja prepevan) pri obredih velikega četrtka izžvižgali, odločno protestiram, da ste tri dni zatem pri velikonočni latinski maši v blejski cerkvi spregovorili najprej v italijanščini, nato v nemščini in šele proti koncu v slovenščini.

Ne recite, da je to krščanska ljubezen! Nikjer ni zapisano: »Ljubi svojega bližnjega bolj kakor samega sebe!«

Niti ni to krščansko odpuščanje. Saj »drugo lice«, ki naj bi ga s to svojo gesto ponudili, ni bilo Vaše; bilo je lice Vam zaupanih blejskih domačinov, lice morebitnih zdomcev, slovenščine žejnih koroških in primorskih zamejcev.

Ne recite, da je bila v cerkvi večina tujih turistov! Ne preštujete!

Ne recite, da sem nacionalist! Moja zahteva je tako naravna, kot sta blejski zrak in voda: na Prešernovem in Plemljevem domu bodi prva slovenščina!

Pa še to: nehvaležna Italijanka (če ni bila poitalijančena tržaška Slovenka) se je ob Vaših jezikovnih spodrseljajih prav neolikano hihitala.

KAREL BAJC

—o—

**KJE SO POSMRтни OSTANKI PARTIZANA
BENEDIKTA ŠKRKA?**

Benedikt Škrk, partizan iz zgoniške občine, je padel v boju za osvoboditev domače kraške zemlje. Takoj po vojni so ga slovesno pokopali v dmačem kraju. Ležal je blizu štirih partizanov, ki jih pa niso mogli nikoli identificirati, morda so bili Slovenci, morda pa tudi drugih narodnosti. Benedikt Škrk, po domače Dik, je imel na grobu križ in ime in domačini so za vsake Vse svete nosili cvetje na njegov grob.

Zdaj pa so — tako vsaj pravijo domačini — nenadoma in brez vsakega opozorila oziroma utemeljitve Benedikta Škrka odkopali in ga baje odpeljali nekam v Turin, kjer so ga položili v grobnico neznanih partizanov in padlih borcev. V Turinu so namreč sklenili postaviti grobnico in spomenik vsem padlim borcem, ki niso bili nikoli identificirani in so torej ostali neznani. Da so odpeljali v Turin štiri partizane, ki so ležali ob Benediktu Škrku, bi lahko tudi razumeli, čeprav ne odobravali, saj so gotovo bili slovenski partizani in je bilo prav, da so počivali v domači zemlji. Zdaj pa so jih po 30 letih odkopali in odpeljali v daljni Piemont. Komu na čast? In zakaj so odpeljali tudi domačina Benedikta Škrka? Kdo bo dal odgovor na to vprašanje, ki si ga v zgoniški občini postavljajo mnogi občani. Zakaj in s kakšno utemeljitvijo je županstvo dalo ukaz oziroma dovoljenje za prenos posmrtnih ostankov slovenskega partizana, ki je bil znan in je imel tudi ime na grobu, skupaj z ostalimi v Turin?

Javnost zahteva jasen in točen odgovor na to vprašanje, ki so ga županu postavili tudi občinski svetovalci Slovenske skupnosti.

D.S.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - TRST
v torek, 4. maja, ob 15.30 v Kulturnem domu
v Trstu

Pavel Golia
SRCE IGRAČK

»Praznik frtalje« v Rupi

V nedeljo, 25. t.m., je bila v Rupi prva prireditev v okviru tradicionalnega praznika frtalje, ki ga že peto leto zapored prireja domači mešani pevski zbor Rupa-Peč. Naključje je nanoslo, da je god domačega patrona sv. Marka padel prav na nedeljo; zjutraj smo iz cerkvenega zvonika slišali ubrano pritrkovanje, v rupski župnijski cerkvi pa je bila tudi slovesna maša. Letošnji praznik ima še poseben pomen; poteka namreč trideset let nepretrganega delovanja domačega pevskega zbora, ki ga je najprej vodil Niko Pavletič, sedaj pa ga vodi požrtvovalni Zdravko Klanjšček.

Kulturni spored »praznika frtalje« se je odvijal na običajnem mestu pred cerkvijo. Uvodoma je spregovoril nekaj priložnostnih misli domačin Darko Durček, nato pa je sledil nastop pevskih zborov. Poleg dveh domačih zborov, otroškega in mešanega, ki ju je vodil Zdravko Klanjšček, so na prazniku sodelovali še moški zbor iz Štmavra pod vodstvom Gabrijela Devetaka, moški zbor Krmin - Plešivo, ki ga vodi Zdravko Klanjšček in Goriški oktet iz Šempetra pri Gorici. Mešani pevski zbor Rupa - Peč je na letošnjem prazniku prvič zapel pesem z naslovom »Tam, kjer Vipava se vije«, ki jo je uglasbil znani slovenski skladatelj Matija Tomc na besedilo Darka Durčka. Po končanem kulturnem delu programa se je začela prosta zabava s plesom, na katerem je igral ansambel Lojzeta Hledeta iz Števerjana. Seveda ni manjkalo stojnic z raznimi dobrotami, posebej pa še z okusno domačo jedjo »frtaljo« in dobra kapljica.

Ob letošnjem kulturnem prazniku v Rupi je tako kot že prejšnja leta izšel poseben ciklostiliran listič, ki na uvodnem mestu prinaša razmišljanje o pomenu slovenske zborovske pesmi za ohranitev slovenstva v našem zamejstvu. V članku, ki ga je napisal Darko Durček, je govor tudi o tridesetletnem delovanju domačega pevskega zbora. Pisec se kot predsednik pevskega zbora zahvaljuje pevovodji Zdravku Klanjščku, ki z nemajhnimi žrtvami že vrsto let vodi pevski zbor in tako prispeva k ohranjanju slovenske pesmi in besede, zahvalo pa izreka tudi vsem članom pevskega zbora, ki kljub

utrujenosti po napornem dnevnem delu redno prihajajo na vaje. V lističu je objavljenih še nekaj domoljubnih pesmi ter odlomkov iz knjige Ivana Preglja, Franceta Bevka, Ivana Cankarja in Andreja Kobala, ki govorijo o narodnih vrednotah, kot sta dom in materin jezik. Urednik glasila Darko Durček je objavil tudi spomine na deda, v katerih je poudaril zlasti njegovo predanost slovenskemu narodu, materinemu jeziku in slovenski pesmi in nam hkrati približal košček nekdanjega življenja na goriškem podeželju.

—o—

Kratke z Goriškega

V soboto, 24. t.m., je bilo v Novi Gorici srečanje dijakov srednjih šol iz Trsta in njihovih vrstnikov iz občin Nova Gorica, Tolmin, Idrija, Ajdovščina in Postojna. Djaki so se pomerili v športnih disciplinah, literarnem natečaju in v slikanju.

Prosvetni dom »Andrej Buda« v Štandrežu bodo predvidoma odprli v začetku maja. Dela za njegovo dokončno ureditev gredo h koncu.

Tudi letos so v slovenskih vaseh na Goriškem slovesno proslavili dan odporništvaa s spominskimi svečanostmi in polaganjem vencev na spomenike padlih. Spominske svečanosti so bile v Števerjanu, Pevmi, Podgori, Štandrežu, Sovodnjah, Doberdodu, na Poljanah in v Jamljah.

—o—

V petek, 30. aprila, bo v dvorani Katališkega doma v Gorici

KONCERT PEVSKEGA ZBORA
»LOJZE BRATUŽ«

iz Gorice. Začetek ob 20.30.

—o—

ISKRENE ČESTITKE!

Na filozofski fakulteti v Ljubljani je diplomiral iz slavistike Ace Mermolja. Mlademu pesniku iz Gorice izrekata iskrene čestitke uredništvo in uprava Novega lista.

S TRŽAŠKEGA**Zlata maša gospoda Petra Šorlija**

Velika množica svetoivanskih slovenskih vernikov se je v nedeljo, 25. aprila, udeležila v duhu globoke hvaležnosti svete maše, ki jo je ob petdesetletnici mašniškega posvečenja daroval v župni verki gospod Peter Šorli. Domači pevski zbor, katerega vodi Nada Žerjal - Zaghet, je poskrbel za odlično pevsko spremljavo. Zlatomašnika je ob začetku maše pozdravila slavnostna pesem Jubilant se je v kratki pridigi zahvalil Bogu za prejete darove in vernikom za sodelovanje, ki so mu ga nudili v več kot tridesetih letih, odkar skrbi za slovenske vernike pri Svetem Ivanu. Še posebno se je priporočil vsem za nadaljnjo zavzetost pri kritju stroškov za dvorano Marijinega doma. Izjavil je, da je zaprosil predstojnika, naj poskrbijo za imenovanje mlajšega slovenskega kaplana, ki je za župnijo nujno

potreben. Do takrat je zagotovil vso svojo zavzetost v nadaljevanju dosedanjega poslanstva.

Sveti oče je jubilantu poslal šestitke in blagoslov. Ob zaključku obreda je predsednik svetoivanske konzulte Oppelt izrekel v imenu krajevne skupnosti gospodu Šorliju čestitke in hvaležnost za njegovo pastirsko poslanstvo med slovenskimi in italijanskimi verniki pri Svetem Ivanu, kot tudi za trud in žrtve, ki jih je pretrpel v boju za enakopravnost in svobodo vseh ljudi, ter za veliko delo, ki ga je opravil na kulturno-prosvetnem področju. Spomnimo, da je bil jubilant zaradi zvestobe svojim idealom svobode med zadnjo vojno odpeljan v nacistično koncentracijsko taborišče Dachau.

Čestitkam in voščilom svetoivanskih vernikov se pridružuje tudi naš list.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nekaj pripomb k »Naši ledini«

Če se vračam za dva ali tri mesece nazaj k prispevku J. Š. »Naša ledina« (Novi list, 5.2. 1967), je to pač zato, ker so me občasni prispevki J.Š. glede jezika in pristnih ljudskih izrazov vedno zelo zanimali in rad priznam, da sem prav v Novem listu marsikdaj zasledil izvirne, če ne že revolucionarne poglede na slovenski besedni zaklad, ki so kar klicale na odziv.

Mislím, da J.Š. le preveč trdo prijemlje slovensko slovarsko znanost, saj se ta vsaj v zadnjih dvajsetih letih vendarle precej trudi, da bi nadoknadila zamujeno. Dokaz temu je tudi nedavni izid 2. dela Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Kakor sem slišal, se snuje tudi diferencialni slovar slovenskega jezika, frazeološki slovar itd. Zelo koristno je bilo tudi, da so izdali v faksimilirani obliki Pleteršnikov slovar, ki vsebuje doslej največ zbranega besednega gradiva. J.Š. ima prav, ko pravi, da naj sestavljalci slovarjev ne bi izbirali »lepših« besed in zavračali »grše«. Mislím, da moderna slovenska znanost (tudi pri nas) sedaj že gre to pot.

Kot že v prejšnjih prispevkih, J.Š. tudi v svojem zadnjem prinaša nekaj izrazov, ki so še zelo živi v Soški dolini (na Tolminskem). So

kar zanimivi. Med njimi so tudi taki, ki bi prišli v diferencialni slovar, saj n.p.r. glagol **rovnati** (od **ravnati**) pomeni nekaj čisto drugega kot v knjižnem jeziku, na Krasu pa pomeni spet nekaj drugega (rovnati = gojiti, rediti živino, približno isto kot po tolminsko **glejšati**, vendar v širšem pomenu). J.Š. pa bi kljub pravilnemu stališču o nevtralnosti besed, le moral nekako nakazati razliko med pristnimi besedami, ki so nastale iz domačih korenov, po asociaciji ali celo onomatopoiiji, in tistimi, ki niso nič drugega kot nemške ali romanske sposojenke in spačenke, ki so povrh vsega znane širšemu slovenskemu svetu. Tu mislim na besedo **becelirati** (meni bolj znano kot **bacelirati** ali **pacelirati**), ki je iz romanske **bazillare**, in pa **bržmagati se** (na Kranjskem znana kot **fržmagati**), ki je očitno nemškega rodu. Hočem reči, da v zagnanosti za zdravo pristnostjo in obogatitvijo našega

besedišča ne smemo zaiti v drugo skrajnost, kot da bi bil knjižni jezik nasilje, ko pa je vendar naše veliko bogastvo in je mogel nastati samo s skrbjo naših starih in sodobnih piscev. Vsekakor pa je res, da je marsikdo po neumnosti zavrgel čisto dobre domače izraze in jih nadomestil s »klišejevskimi« izrazi povprečne uniformirane slovenščine. Sedanji čas je spet bolj naklonjen bagatenju jezika in manj togemu z gledovanju po normativnih slovarjih in pravopisih. Prav zato je zelo na mestu, da kdo daje zglede in predloge. Jezikovna zavest je vedno v nekem valovanju. V osrednjem slovenskem časopisju si lomijo kopja o smogu, smodu in čadu, in čeprav ima marsikdo po mojem zgrešene poglede, smo vendar lahko brali tudi zelo trezno in pametno gledanje pesnika in odličnega prevajavca Janeza Menarta.

Novi list naj bi še naprej objavljala prispevke, ki bi odkrivali besedno bogastvo raznih predelov naše slovenske zemlje. Mnogo lepih izrazov so nam ohranili naši pisatelji (na Tolminskem Pregelj, Bevk, Kosmač in celo mlajši Vuga), a zakaj jih ne bi tudi sproti zapisovali v časopisju v okviru primernih člankov ali razmišljanj.

Tomaž Pavšič

Cankarjeva proslava v Devinu

Po krajšem odmoru smo se v soboto, 24. t.m., ponovno zbrali v župnijski dvorani v Devinu. Pevski zbor »Fantje izpod Grmade« in Kulturni krožek Devin - Štivan sta namreč priredila proslavo ob stoletnici Cankarjevega rojstva. Spored je bil tokrat zelo pester, saj je obsegal pevške, recitatorske in harmonikarske točke. Najprej so nastopili »Fantje izpod Grmade«, ki so ubrano zapeli nekaj pesmi. Pohvaliti jih moramo predvsem zato, ker vztrajajo, kljub temu da je zbor zapustilo nekaj pevcev.

Druga točka na sporedu je bil prikaz Cankarjevega življenja, ki so nam ga podala domača dekleta, ki obiskujejo srednjo šolo v Nabrežini. Pripravila jih je Nadja Malalan, odlomke Cankarjevega dela in njegov življenjepis pa je priredila prof. Marta Terčelj.

Tudi tokrat smo imeli v gosteh Stanka Kosmino iz Nabrežine, ki nam je nanizal nekaj misli ob stoletnici Cankarjevega rojstva. Za stanka Kosmino je značilno predvsem to, da

zna v zgoščenih in jedrnatih sestavkih nazorno prikazati like slovenskih literarnih umetnikov.

V soboto je prišel ponovno med nas gledališki igralec Stane Raztresen. V Devinu smo ga že poslušali pred leti, ko je gostoval s svojim delom »Slovenske bridke in pikaste«, v katerem je zbral ter priredil več pesmi raznih avtorjev. Tokrat pa nam je podal odlomek iz Cankarjeve drame Hlapec Jernej in njegova pravica. Poslušalci so ga seveda nagradili z dolgim aplavzom.

Prijetno presenečenje je bil nastop dveh harmonikarjev, ki sta se pred dnevi vrnila z vse-drjavnega natečaja v Recanatiju, kjer sta prejela prvo in drugo nagrado. To sta Pavel Doljak in Andrej Kralj. Oba sta v skladbah, ki sta jih izvajala, dokazala, da se bosta razvila v neprekosljiva harmonikarja. Omeniti moramo, da sta oba še zelo mlada, saj obiskujeta šele osnovno šolo, harmoniko pa se učita pri Glasbeni Matici.

Na koncu bi moral nastopiti dekliški zbor »Igo Gruden« iz Nabrežine, ki ga vodi Sergij Radovič. Deklet tudi tokrat nismo slišali, ker je pevovodja v zadnjem trenutku nastop odpovedal. Spored je prijetno povezovala Nadja Malalan.

Cankarjeva proslava je torej odlično uspela, saj se je v dvorani zbralo lepo število ljudi, kakor je to že običajno pri nas.

A. L.

—o—

Izšla je nova številka revije »Most«. Številke na ovitku nismo znali prebrati. Nova številka ni dvojezična.

SVEČANOST POIMENOVANJA BOLJUN-SKE OSNOVNE ŠOLE »FRAN VENTURINI«

(Nadaljevanje s 4. strani)

»France Prešeren« ter harmonikarski ansambel »Mladinskega doma« iz Boljunca s »Fantazijo na glasbene motive Frana Venturinja«. Priredili so tudi zanimivo dokumentarno razstavo, katero so popestrili s prispevki boljinskih učencev.

A. L.

SOŽALJE ANDREJU KOBALU

V Društvu slovenskih izobražencev je bila v ponedeljek zvečer podelitev nagrade »Vstajenje«, ki so jo prisodili letos, kot znano, ameriškemu Slovincu Andreju Kobalu za dve knjigi njegovih zanimivih spominov »Svetovni popotnik pripoveduje«, ki sta izšli pri goriški Mohorjevi družbi. Žal se avtor slovesnosti ni mogel udeležiti, kot je nameraval (Kobal biva v južni Nemčiji) in kot so upali prireditelji: prav te dni mu je v Ameriki nenadno umrl starejši sin Mihael Tomaž, že priznan znanstvenik. Navzoči so po podelitvi, na kateri ga je zastopal Saša Martelanc, o njegovem delu pa je govoril dr. Anton Kacin, podpisali sožalno pismo za Kobala. Iz Kobalovih knjig sta brala Matejka Maver - Peterlin in Danilo Pertot.

Mozartov Requiem v Trstu

V okviru zadnjega abonmajskega koncerta Glasbene Matice so v nedeljo, 25. t.m., gostovali v Kulturnem domu v Trstu orkester Slovenske filharmonije, Mladinski pevski zbor iz Maribora, Slovenski oktet in oktet Gallus, zadnja dva pomnožena s člani Slovenske filharmonije in zbora ljubljanske RTV. Na sporedu je bil Mozartov Requiem. Nastopili so tudi solisti Z'ata Onjanovič (sopran), Božena Glavak (mezzo-sopran), Jurij Reja (tenor) in tržaški rojak Ivan Sancin bas). Dirigent pa je bil Primorec Anton Nanut.

Za ta koncert je vladalo precejšnje zanimanje, ker je bil prav gotovo med najkvalitetnejšimi v letošnji sezoni. Iz programa, ki ga je vemo, da je Mozart pričel pisati to svoje delo, objavil programski oddelek Slovenske filharmonije in ki so ga delili pred koncertom, lahko izko se je zdravstveno že slabo počutil in ga tudi ni mogel zaključiti, ker je prej umrl. Requiem je torej torzo, ki ga je dokončal neki njegov

učenec. Ta pa je tako dobro poznal učiteljevo tehniko, da ni mogoče prepoznati, kaj je sam dodal.

Skladatelj se v tem koncertu nagiba v romantiko, kompozicija je polna mrtvaških slutenj, tegobe in mračnega vzdušja. Takoj lahko zaznamo, v kakšnih okoliščinah je Mozart ustvarjal Requiem. Tekst, ki ga je skladatelj uglasil, je povzet po latinski črni maši.

Koncert je privabil v Kulturni dom veliko poslušalcev, med katerimi smo opazili tudi italijanske ljubitelje glasbe. Izvedba je bila brezhibna. Omeniti moramo le, da je bil oder Kulturnega doma prav gotovo premajhen za tolikšno število izvajavcev. Posebno pohvalo zaslužijo solisti, na drugo mesto prav gotovo sodijo pevci. Čeprav dvorana Kulturnega doma akustično ni najprimernejša (to se je v začetku koncerta tudi nekoliko opazilo), moramo reči, da je bil Mozartov Requiem res prepričljivo podan.

A. L.

Sodobno kmetijstvo

Gnojenje travnikov

Smiselno gnojenje je tisto gnojenje, pri katerem dosežemo čimvečjo količino krme pri čim manjši količini gnojil. Dandanes v času močnih narastlih cen gnojil je preudarno gnojenje osnova dobrega gospodarjenja. V kraškem svetu je živinoreja še vedno najvažnejša kmetijska panoga, žal pa gnojenje in nega travnatega sveta njena šibka točka. Če hočemo na drugi strani kupovati čim manj močnih (dragih) krmil, moramo poskrbeti, da povečamo pridelek krme tako količinsko kot kakovostno. Zavedati se moramo, da predstavlja trava osnovno krmo za mlečno živino.

Pomen humusa

Temelj pametnega gnojenja je oskrba zemlje z vsemi tistimi snovmi, ki so za dobro rast in sestavo travne ruše potrebne. Najpomembnejša sestavina zemlje je humus, ki ji daje lastnost vpijanja in zadrževanja vlage, zračnost, sposobnost, da veže hranilne snovi. Humus je obenem hrana

za drobnoživke v tleh, ki opravljajo pomembno delo s presnavljanjem organskih in anorganskih snovi. Tako postanejo razni odpadki, hlevski gnoj, kompost in ostanki rastlin za rastline dostopna hrana. Ker se humus podobno kot ostale snovi izrablja, ga moramo vedno znova dovajati zemlji. Po možnosti izdatno gnojimo s hlevskim gnojem vsako tretje leto. Hlevski gnoj praviloma trosimo jeseni, da preperi. Zgodaj spomladi s hlevskim gnojem posut travnik dobro zbramamo. Rekli smo že, da moramo zemlji vračati, kar ji rastline (in deloma drobnoživke) odvzamejo. Za rast travne ruše (v kateri so trave, metuljnice in zeli) je potrebno gnojenje tudi z rudninastimi snovmi. Vsaj vsako tretje leto moramo izdatno gnojiti z njimi, predvsem založno in sicer s fosfornimi in kalijevimi gnojili. V vmesnih letih nam ni treba tako močno gnojiti.

Pomen fosforja in kalija

Naši kraški travniki so zelo revni na fosforu, pa tudi na apnencu, ki ga dež iz plitvih tal izpira v globino. Tako za apnenje kot za fosfatizacijo poskrbimo najbolje s Tomaževo žlindro. Razen dostopnega fosfora ima Tomaževa žlindra tudi kalcij, ki ugodno vpliva na reakcijo tal. Tomaževa žlindra je kot nalašč primerna za rastline, ki kot metuljnice (detelje) in trave imajo dolgo obdobje rasti. Najprimernejši čas za trosenje Tomaževe žlindre za zakisane travnike je tedaj, ko ruša počiva — torej jeseni do zgodnje pomladi. Takrat trosimo tudi kalijeva gnojila.

Osnova za dobro rast trave je torej založenost tal s rumusom, samo takrat bo tudi učinek rudninskih gnojil res velik. Količina hlevskega gnoja za gnojenje travnikov znaša približno 150-200 stotov na hektar (10.000 kvm.). Kot rečeno, priporočamo le jesensko trosenje hlevskega gnoja, ker spomladansko zaradi počasnega preperevanja zavira rast travne ruše. Povprečno znaša odmerek fosfornih gnojil jeseni (Tomaževa žlindra ali superfosfat) okoli 500 kg na ha in okoli 400 kg kalija.

Pomen dušika

Kot dušično gnojilo je priporočljivo uporabljati amonijev sulfat (150-300 kg na ha). Dušična gnojila so lahko topna in zato jih trosimo le spomladi. Rezerve dušika v tleh torej niso velike in je zato gnojenje z dušikom potrebno. Intenzivno gnojenje z dušikom vodi v večini primerov k zmanjšanju deleža metuljnic (leguminoz) v travni ruši, povečuje pa se delež trav. Možne so tudi motnje v zdravstvenem stanju krav, zato je bolje ne presegati letne količine dušika 300 kg na ha. Ker vsebujejo leguminoze znaten delež mikroelementov (Ca, Mg, Cu in Co), se to kaže v kvaliteti krme. S pravilnim gnojenjem z dušikom (v več obrokih — ca. 60 kg na ha), z dobro osnovno preskrbo s fosforjem in kalijem bomo dosegli zaželeno cilje. Prvi obrok dušika dajemo spomladi (lahko ga uporabljamo kot kompleksno gnojilo zgodaj spomladi, NPK 8:16:22 ali 9:18:18 in sicer približno 400 kg na ha, pozneje pa posamič in sicer po prvi košnji). Če bomo pa hoteli tudi na Krasu doseči večje pridelke krme, bomo morali skušati kositi bolj zgodaj, že pred cvetenjem glavnih trav, sicer redno zaradi pozne košnje zgubimo otavo. Zgodnja košnja z dodatnim gnojenjem dušika takoj zatem naj bi sčasoma postala vsakdanja stvarnost tudi pri nas.

Prejeli smo

»SLOVENSKI DELOVNI LJUDJE« V ITALIJI

V torek 20. 4. se je sestel izvršni odbor gibanja »Slovenski delovni ljudje v Italiji« in vzel v pretres krajevno gospodarsko politično stanje v luči novih izjav in odnosov do slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji - Julijski kraljini.

IO SDL v Italiji je ostro obsodil omalovažujoče pisanje tržaškega tednika »Il Meridiano«, ki se je spustil v šovinistično protislovensko kampanjo in hote prezrl neizpolnjene obveznosti s strani Konzorcija za tovarno postajališče, ki govorijo o zaposlitvi Slovencev, o zgradbi socialnega in prosvetnega občinskega centra in o pravičnem izplačilu za razlašeno zemljo. IO SDL v Italiji poziva vse slovenske delovne ljudi, da pozorno sledijo nadaljnjemu razpletu dogodkov in budno skrbijo za svoje pravice.

IO je mnenja, da ne gre pri avtoportu za izoliran izbruh protislovenske gonje, ampak za koordinirano politično akcijo, ki stremi za tem, da bi onemogočilo na eni strani vsakršni etnično gospodarski razvoj naših ljudi, na drugi strani pa z nesmotrnim predlogom glede šolskih okrajev izigrala zahtevo po upravičenem slovenskem neodvisnem šolskem okraju.

IO SDL v Italiji je sprejel z zadovoljstvom vesti o podpisu številnih delovnih pogodb, ki so pomembna pridobitev ne samo za zainteresirane stranke, ampak za celotno italijansko družbo, ker je v takih težkih gospodarsko političnih trenutkih doseženi sporazum jez proti vsakršnim prevratnim namenom.

IO SDL v Italiji bo organiziral v skladu z načeli organizacije, ki stremi k narodnemu osveščanju in gospodarsko politični osamosvojitvi slovenskih ljudi, in v prepričanju, da izraža čustva in težnje vseh naprednih Slovencev, dne, 29. t.m. v Mali dvorani Kulturnega doma večer z naslovom: »Ivan Cankar, nacionalno in delavsko vprašanje«.

S tem večerom se hočejo slovenski delovni ljudje pokloniti našemu vrhunskemu pisatelju in narodnemu buditelju, ki je žal ostal neusliščan.

Občini zbor zadruga Kraški hlev:

Gradnja združnega hleva pri Praprotu

V Šempolaju je bil v četrtek, 22. aprila, redni letni občni zbor zadruga Kraški hlev, ki ima svoj uradni sedež v Praprotu (občina Devin - Nabrežina). Zadrugo je konec leta 1968 ustanovilo deset kmetovalcev iz nabrežinske in zgoniške občine ter si za glavno nalogo zadalo izgradnjo združnega hleva, v katerem naj bi bilo prostora za kakih 200 glav živine. Ustanovitelji zadruga so namreč pravilno ocenili stanje živinoreje na našem Krasu ter zlasti spoznali, da se bo ta kmetijska panoga še dalje ohranila in se razvijala le, če bomo imeli združno obliko reje živine. Šlo je seveda za nove, sodobne in napredne poglede, ki jih v začetku, kot je razumljivo, marsikdo ni mogel ali hotel razumeti, saj je znano, da je naš kmet še vedno velik individualist, čeprav se kakšen na zunaj kaže drugačnega.

Ustanovni člani zadruga so doslej morali premagati velikanske težave, saj so bili že večkrat celo na tem, kot je v svojem izčrpnem poročilu poudaril prizadevni predsednik Mirko Radovič, da vržejo puško v koruzo. Vztrajali pa so pri postopnem izvajanju svojega načrta, ker so trdno prepričani v veljavnost in aktualnost združništva. Danes šteje zadruga 14 članov. Še najbolj razveseljivo pa je — kot je naglasil

predsednik Radovič — to, da znaša povprečna starost članov 38 let, kar pomeni, da sta ideja združništva kot tudi kmetijstva še vedno trdno zakoreninjeni v naših ljudeh, kar je najboljšo in najtrdnjše jamstvo za uspeh in napredek. Predsednik je še povedal, da so do konca lanskega leta izvedli 65 odstotkov celotnega načrta, ki predvideva gradnjo modernega hleva in stanovanjskega poslopja. Najbolj je zadruga oviralo dejstvo, da so se gradbeni stroški med izvajanjem načrta povečali za kar 70 odstotkov, tako da se je popolnoma spremenil prvotni proračun. Mirko Radovič je pri tem obžaloval, da pristojne oblasti niso vedno kazale razumevanja za novo in pri nas doslej edinstveno pobudo. Upravni svet zadruga se mora še vedno ubadati z velikimi finančnimi težavami, ki jih bo premagal le, če bodo pristojni organi čimprej priskočili na pomoč. V tej zvezi je dejal, da so v zadnjem času prejeli zagotovila tako od deželnega odbornika za kmetijstvo kot tudi od predsednika sklada za Trst. Svoje poročilo je predsednik sklenil s prepričanjem, da bo zadruga izpolnila svojo nalogo, se pravi, da bo zgradila hlev in nato lahko res pričela s svojo glavno dejavnostjo.

(nadaljevanje na 8. strani)

ŠAH

Dve novici silita na dan in s svojo svežo aktualnostjo izpodrivata vse druge: visoka zmaga Slovenije nad Severno Italijo v Rogaški Slatini in zaključek Pokrajinskega moštvenega prvenstva. Njima na ljubo se bo komentator za danes umaknil kronistu.

Slovenska reprezentanca je v Rogaški Slatini gladko odpravila severnoitalijansko in tako več ko oprala poraz, ki ga je pred dobrim letom doživela na Opčinah. Rezultat 13,5:6,5 ne dopušta dvomov. V podrobnostih so bili rezultati tle:

Parma - Grinza 2:0, Planinc - Micheli 2:0, Preinfalk - Taruffi 0:1, Puc - Taruffi 0,5:0,5, Osterman - Trabattoni 1,5:0,5, Bajec - Santolini 1:1, Jelen - Ulivatto 1:1, Karnar - Rupeni 2:0, Mihevc - Braunberger 0,5 - 1,5, Slak - Perinelli 1:1, Klemenčič - Jerusolimi 2:0.

Naš — nergaški, če hočete — komentar je tale: na Opčine je takrat Slovenija prišla s tako oslabiljeno postavo, da je pred očmi zamejcev izgubila z 9,5:10,5. Nasprotno so sedaj v Rogaški Slatini bili od Italijanov odsotni nekateri zares močni elementi (n.pr. Paoli, Cosulich, itd.), tako da je spet rezultat kot merilo moči premalo zgovoren. Kdaj se bo šahovski cvet Slovenije pomeril z izbrano četo severne Italije (ali na kratko Italije)? To je nekaj, kar bi človek rad videl!

Druga, časovno in krajevno bližja, je vest o zaključku Pokrajinskega moštvenega prvenstva. Medtem ko so prvih osem kol igrali v prostorih š.d. Primorje, so zadnji dve koli odigrali v novih prostorih Tržaškega šahovskega društva. Seveda so zato poklicani izkoristili prilžnost za slavnostne govore: predsednik tržaškega društva Derossi in v slovenščini Dušan Hreščak.

Kočna lestvica je tale: 1. Polet 8,5, 2. Cavana (Tržaško šahovsko društvo) 8, 3. Pristanišičniki (idem) 7,5, 4. Pordenone 6,5, 5. Gorica A 6, 6. Gorica B 6, 7. Monfalcone 5,5, 8. Cankar 5,5, 9. Poste 5,5, 10. Gorica C 5, itd.

Zmagovito moštvo Polet, ki so ga sestavljali Filipovič, Bajc, Bellulovich in Fabjan, je ostalo neporaženo: 7 zmag in 3 remiji. To je tem večji dosežek, če pomislimo, da je bilo primorano igrati 3 kola v okrnjeni postavi (brez Filipoviča, ki je bil zadržan v Rogaški Slatini). Vsa 3 kola (6., 7. in 8.) so se začela z 1:0 v škodo Poleta, končala pa so se kljub temu vsa tri z njegovo zmago.

Kot že v prejšnjih izdajah tega prvenstva gre tudi tokrat največja zasluga pri organiziranju društvu Kontovel in še zlasti njegovemu aktivnemu članu Starcu (ki pa ni samo priden organizator, ampak tudi dober šahist, ko pa je premagal nič manj kot goriškega mojstra Lkoviča) in Tržaškemu šahovskemu društvu.

Udeležba tolkih moštev (22), od katerih jih je precej izven Trsta, dokazuje, da je Pokrajinsko moštveni prvenstvo posrečena formula, ki bo lahko še več let pritegovala k sebi posameznike in društva.

—o—

V Nemčiji zaskrbljivo pada rodnost, kar grozi povzročiti v prihodnosti gospodarske probleme (skrčenje notranje potrošnje) in socialne zaplete (preveliko število upokojencev glede na število delovnega prebivalstva). Isto opažajo na Norveškem in tudi v raznih drugih državah.

Dekle z zaprtimi očmi

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

62

Čimbolj se oddaljuje od tovarne, od kupcev, od posla, od enoličnega okvira vsakodnevnih opravkov in od pariške sivine, tembolj raste to oduševljenje. Kakor da se njegove peroti, stisnjene v železnem stezniku narejenosti, odpirajo v prostem zraku, ob tistem mogočnem klicu preproste narave, kakršna je izšla iz božjih rok.

Ludvik Hughe se izogiblje mestom kolikor mogoče; lačen in žejen je prostranstva in samote.

In tam daleč... zelo daleč ob črti obzorja bi že rad videl vstajati snežne vrhove, na katerih vznožje se je zatekla njegova ljubljena.

Celestin ga nemirno opazuje. Zakaj na eni strani sta Melanija in gospa Hughe..., na drugi pa oba gospodarja in morebiti vsa prihodnost hiše. V bistvu ni nič kaj zadovoljen sam s seboj. Obnašal se je kot neotesanec, spuščajoč se v vojsko, slepo sledeč grdi babnici, ki mu je zoprna, proti dekletu,

siroti brez obrambe in navezani kot on na to, da si služi svoj kruh.

Njegova žena, preprosta kuhinjska pomočnica, se je bila izkazala v svojem ravnanju vse drugače pogumno, ko je zmeraj odklanjala sodelovanje pri nagajanju in vohunjenju. Znana mu je bila zgodba o ponvici modrih nasvetov..., o ponvici ozirov na čast, ki jo je bila servirala Melaniji. Tudi on bi bil čisto lahko dobil svojo.

Daleč od zadirljive, sovražne okolice, ki ki jo je ustvarjala Melanija, vidi Celestin stvari v drugačni luči in začenja čutiti nekako kesanje, ki je vseeno kes, čeprav še ni popoln.

Sicer mu Ludvik Hughe ni bil ničesar zaupal... niti zakaj se vozita oba tako naglo proti Chamonixu. Toda v hišah, koder je kaka gospa Hughe in kaka Meanija, vedo posli vse..., kaj je danes in kaj bo lahko jutri; to vse čisto naravno kot del hišnega inventarja.

Celestin torej ve, da gre pot do Marije Durand, a ne da bi bil kakorkoli poučen o okoliščinah, v katerih se nahaja njegov mladi gospodar, in o natančnem cilju, ki ga ima pred očmi.

In neko soboto popoldne proti štirim krene avto ves prašen na glavno in edino cesto v Chamonixu... Ludvik Hughe pri krmlilu vozi počasi in se ozira na levo in desno, če ne bi morda nenadno opazil med elegantno množico, ki jo srečuje, zali obraz, čigar mili in svetli spomin se mu je za zmeraj vtisnil v srce.

Toda tisti večer ne vidi Ludvik Hughe v hotelu »des Alpes«, kjer se je nastanil, nič drugega kot zagorele turiste in podjetne ženske, ki jih ne pozna in ki ga nič več ne zanimajo.

Eno njegovih velikih upanj je maša drugi dan v cerkvi v Chamonixu.

Marija Durand v svoji pobožnosti ne bo zamudila niti v službi mogoče protestantske Američanke svoje nedeljske maše..., ki je njen prosti trenutek..., kot je dejala pred nekaj tedni z žalostnim nasmeškom. No, v Chamonixu so maše zgodnje in goreče zaradi številnih duhovnikov in vernikov, ki prihajajo na oddih v ta kraj z okolico, ki ji ni para. (Dalje)

—o—

NIHČE NI PROTI UČENIM DUHOVNİKOM

(dalje z 2. strani)

lije, medtem ko so bili drugi Slovenci »samo« Jugoslovani? Ali pa je bistvo vsega tega »primorstva« samo bivše ali sedanje italijansko državljanstvo? To neprestano zoperstavljanje primorstva in tistega, kar je na »Kranjskem« in onkraj njega, je tembolj smešno, ker je vse slovensko etnično ozemlje veliko kot ena sama provinca kake večje evropske države.

Zakaj bi torej neprestano ločevali slovensko kulturo in vse drugo na kletke, v katere rine. mo in se delamo še manjše, kakor smo, predvsem seveda duhovno? Torej naj se »Katoliški glas« le potolaži, tisto malo naše ironije je letelo na vse naše duhovnike — in seveda tudi na druge, ki se oklepajo doktorskih naslovov kot berač palice, ker bi se čutili brez njih brez veljave in notranje samozavesti — in ne samo na primorske.

KITAJCI KONKURIRAJO SOVJETOM NA BLIŽNJEM VZHODU

(Nadaljevanje s 1. strani)

na račun oboroževanja. Med upniki je na prvem mestu Sovjetska zveza, kateri dolguje Egipt 5 milijard 190 milijonov dolarjev. Združenim državam dolguje 456 milijonov dolarjev, Zahodni Nemčiji pa 405 milijonov dolarjev. Združene države so za letos in prihodnje leto obljubile Egiptu novo gospodarsko pomoč, ki naj bi v raznih oblikah doseglja milijardo 850 milijonov dolarjev.

Nadaljnjih 800 milijonov dolarjev obljublja Saudska Arabija in emirati ob Perzijskem zalivu.

Gospodarsko pomoč bosta najbrž dala tudi Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka, in sicer po dokaj nizkih obrestih. Dohodki od Sueškega prekopa, od turizma in od petrolejskih ležišč niso tako veliki, da bi se Egipt sam izmotal iz gospodarskih težav. Zaradi strateške važnosti njegovega zemljepisnega položaja pa je verjetno, da bo Egipt še naprej dobival gospodarsko pomoč od Zahoda in od zmernih arabskih držav.

GRADNJA ZADRUŽNEGA HLEVA

(Nadaljevanje s 7. strani)

Občnega zbora so se udeležili mnogi nabrežinski svetovalci in odborniki. Polžupan Caldi je občni zbor pozdravil v imenu občinske uprave. Prisotni so bili tudi predstavniki združenih organizacij. Na občnem zboru sta bila potrjena dosedanji upravni svet in nadzorni odbor.

Kulturne novice

Izšla je že sedma številka mladinskega mesečnika »Pastirček«. V njej sodelujejo tudi Ljubka Šorli, Zora Saksida, Tončka Curk, Ana Marija Frandolič, Vladimir Kos in z dvema skladbama Zorko Harej.

Šesta, aprilska številka skavtskega mesečnika »Jambor« prinaša obilo zanimive vsebine za skavtsko družino; list se odlikuje po res lepi slovenščini, kar dokazuje sposobno in skrbno uredniško roko.